

фінансів Республіки Білорусь та Міністерства архітектури і будівництва Республіки Білорусь від 27.02.2009 р. №37/18/6. URL: <https://studopedia.info/5-62682.html>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затверджено наказом Міністерства фінансів України 20 жовтня 1999 р. № 246, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02 листопада 1999 р. за № 751/4044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.

14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Телиш Д.О. здобувач 4-го року підготовки,
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Вінницький інститут Університету «Україна»
Науковий керівник: **Балахонова О.В.**, доктор економічних наук,
професор, професор кафедри бізнесу і права
Вінницький інститут Університету «Україна»

МЕТОДИКА ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

METHOD OF FINANCIAL ANALYSIS OF MONEY FACILITIES OF ENTERPRISE

Анотація. У статті досліджено етапи фінансового аналізу грошових коштів підприємства. Виділена загальна класифікація факторів, що мають суттєвого впливу на зміну ефективності використання грошових коштів. Наведені задачі аналізу грошових потоків на підприємстві, які пов’язані з визначенням джерел та обсягів грошових надходжень, пошуком резервів їх зростання, обґрунтуванням обсягів та пріоритетності грошових видатків, забезпеченням збалансованості та синхронності між позитивними та від’ємними грошовими потоками, підтримкою стану динамічної платоспроможності підприємства, прискоренням обороту грошових коштів, підвищенням ефективності їх використання.

Ключові слова: грошові кошти, грошові потоки, фінансові потоки,

Abstract. In the article probed the stages of financial analysis of money facilities of enterprise. General classification of factors which have substantial influence on changing of efficiency of the use of money facilities is selected. The tasks of analysis of money streams on an enterprise, which are related to determination of sources and volumes of money receipts, search of backlogs of their growth, ground of volumes and priority of money charges, providing of balanced and synchronousness, between positive and negative money streams, support of the state of dynamic solvency of enterprise, acceleration of turn of money facilities, increase of efficiency of their use, are resulted.

Keywords: money facilities, money streams, financial streams

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку економіки нашої держави характеризується такими негативними рисами, як криза неплатежів, погіршення

платоспроможності підприємств, значний розмір заборгованості підприємств перед партнерами, державою і своїми працівниками. Одна з причин цього – недостатнє володіння підприємствами методами управління своїми грошовими коштами. Можна отримати прибуток (позитивний результат фінансово-господарської діяльності), але при цьому своєчасно не одержувати надходження грошових коштів від покупців, і, наслідок чого, не мати можливості розрахуватися навіть за зобов'язанням, що виникають в результаті здійснення основної діяльності, пов'язаних з очікуваними і вже отриманими доходами. На такий стан економічної діяльності підприємств впливають різноманітні як об'єктивні, так і суб'єктивні фактори.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань фінансового аналізу грошових коштів присвячені праці відомих вітчизняних та зарубіжних економістів, зокрема М.Т. Білухи, І.О. Бланка, Ф.Ф. Бутинця, Л.О. Лігоненко, А.А. Мазаракі, Є.В. Мниха, Л.В. Нападовської, Ю.І. Осадчого, П.Г. Пономаренка, Г.В. Ситника, В.В. Сопка та ін.

Напрацювання цих науковців охоплюють широкий діапазон питань, пов'язаних з теорією, методикою та організацією фінансового аналізу грошових коштів, що у свою чергу, вимагає поглибленого дослідження та поєднання даних напрямлень.

Формулювання цілей. Метою дослідження є визначення методики фінансового аналізу грошових коштів підприємства.

Виклад основного матеріалу. Економічний аналіз грошових коштів являється одним з найвагоміших основних засобів виявлення внутрішніх резервів підприємства, поліпшення його фінансово-економічного стану, вагомим інструментом обґрунтування управлінських рішень, у процесі прогнозування господарської діяльності. Також, економічний аналіз повинен застосовуватися не тільки з точки зору оцінки поточного рівня ефективності використання грошових коштів, але й для дослідження прогнозних показників діяльності підприємства.

За умов впровадження до практики ведення фінансово-господарської діяльності певного управлінського рішення необхідно здійснювати поточний та перспективний аналіз грошових коштів. Фінансовий аналіз ефективності використання грошових коштів на підприємстві повинен здійснюватися перед реалізації певного економічного рішення. До нього входять п'ять взаємопов'язаних етапів (рис. 1).

Ефективність використання грошових коштів не залишається постійною, а змінюється під впливом часу та різних економічних факторів.

Ми можемо виокремити загальну класифікацію факторів, що мають суттєвого впливу на зміну ефективності використання грошових коштів, за наступними напрямками:

- підвищення технічного рівня;
- удосконалення організації торгівлі;
- удосконалення організації праці;
- удосконалення управління;
- зміни обсягу й асортименту продукції;
- галузеві фактори.

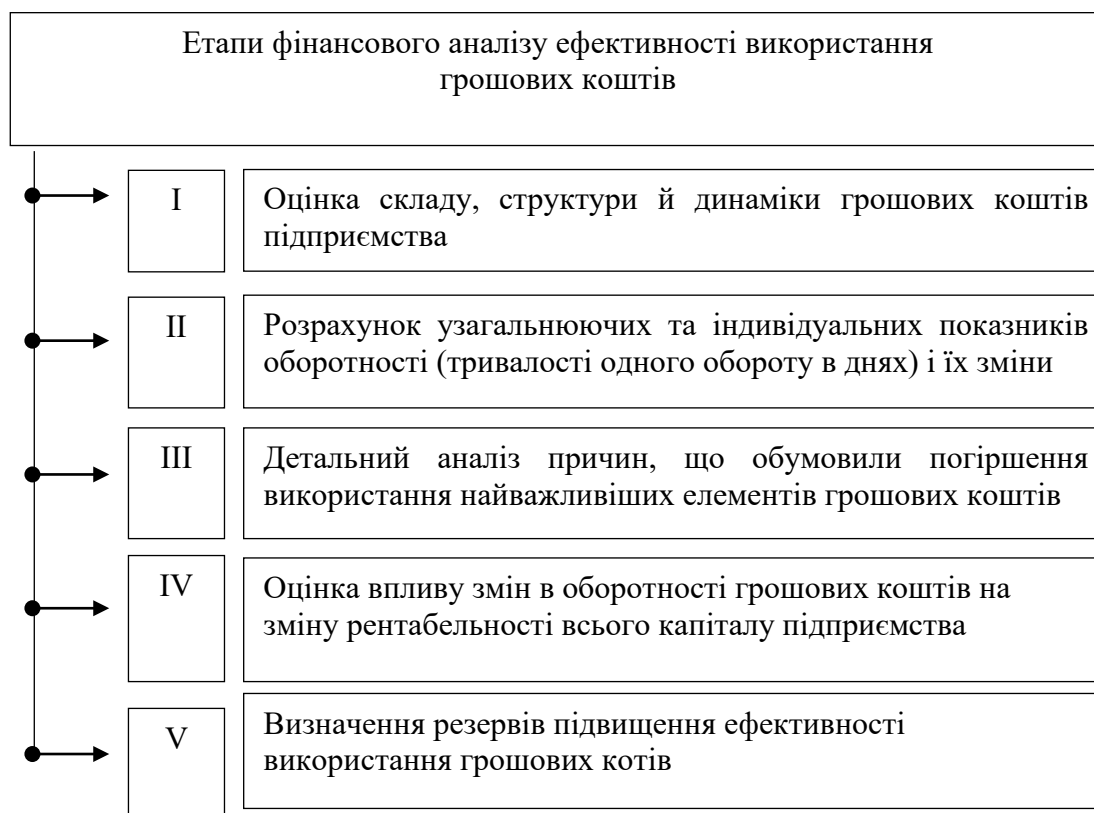

Рис. 1. Основні етапи фінансового аналізу ефективності використання грошових коштів підприємства

Дана класифікація надає можливості дослідити взаємозв'язок факторів впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства. Призначення фінансового аналізу грошових коштів у тому, щоб виявити вплив даних факторів на зміну показників ефективності діяльності.

Динамічний підхід до управління грошовими коштами в сучасній теорії фінансового управління поступово виділяється в окрему область дослідження, оперуючи терміном «грошові потоки», який в цілому, ідентифікується з рухом грошових коштів і спроможний описувати функціонування підприємства в динаміці. Грошові потоки слід розглядати, як систему розподілених в часі надходжень та видатків грошових коштів, що генеруються у процесі господарської діяльності підприємства і супроводжують рух вартості, виступаючи зовнішньою ознакою його функціонування. Вивчення грошових потоків підприємства дозволяє дослідити механізм його функціонування, оскільки грошові потоки віддзеркалюють весь комплекс функціональних зв'язків, що виникають в процесі діяльності підприємства.

Метою управління грошовими потоками є досягнення підприємством стану фінансової рівноваги та стійкого економічного зростання.

В зв'язку з цим, аналіз грошових потоків на підприємстві передбачає вирішення задач, пов'язаних з визначенням джерел та обсягів грошових надходжень, пошуком резервів їх зростання, обґрунтуванням обсягів та пріоритетності грошових видатків, забезпеченням збалансованості та синхронності між позитивними та від'ємними грошовими потоками, підтримкою стану динамічної платоспроможності підприємства, прискоренням обороту грошових коштів, підвищенням ефективності їх використання.

Фундаментальний зв'язок руху грошових коштів з відтворювальними процесами, що відбуваються в підприємстві, визначають механізм формування грошових потоків.

Нагальною необхідною умовою аналізу грошових коштів є ґрунтовно описаний механізм формування грошових потоків підприємства, здійснення його декомпозиції на:

- зовнішній механізм (який представляє комплексну дію факторів зовнішнього середовища на процес формування грошових потоків);
- внутрішній механізм (в основі якого лежить структура і лагова динаміка операційного, фінансового та інвестиційного циклів підприємства), елемент ризику.

На основі поглибленого аналізу внутрішнього механізму формування грошових потоків від операційної діяльності підприємства виділяються та ідентифікуються окремі компоненти, які визначають мінливість грошових потоків в часі, а саме: мінімально-стабільний (гарантований), умовно-стабільний, варіативний компоненти позитивного грошового потоку та умовно-стабільний, змінний, варіативний, екстраординарний компоненти вихідного грошового потоку.

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене, можна визначити, що загальна методика аналізу грошових коштів повинна завбачати застосування таких щільно взаємопов'язаних показників як:

- ліквідності, які відображають здатність підприємства вчасно і в повному об'ємі здійснити розрахунки по своїм борговим зобов'язанням;
- оборотності, які відображають стан ефективності використання грошових коштів за певний період часу;
- рентабельності, які віддзеркалюють спроможність підприємства акумулювати прибуток у процесі використання грошових коштів;
- фінансової стійкості, які розкривають ступінь залежності підприємства від залучених джерел фінансування.

Список використаних джерел

1. Балахонова О.В. Актуальные проблемы совершенствования институциональных условий местного развития. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент: збірник наукових праць*. Одеса : МГУ, 2010. Вип. 1. С. 89-92.
2. Балахонова О.В. Инновационные подходы в прогнозировании социально-экономических процессов. *Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ*. Одесса-Севастополь-Донецк: ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке, 2011. С. 72-75.
3. Балахонова О.В. Мотивация социальной ответственности бизнеса: методология и направления реализации. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Харків : НТУ «ХПІ», 2011. №7. С. 77-85.
4. Балахонова О.В. Науково-методичні аспекти формування соціально-економічної політики. *Економіка харчової промисловості*. Одеса: ІПРЕЕД, 2011. №3(11). С. 74-78.
5. Балахонова О.В. Удосконалення аудиторської оцінки фінансового стану підприємства. *Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління: зб. наук. праць*. Одеса: Одеський національний університет ім. І. Мечникова, 2014. Вип. 2/2. Т. 1. С.12-19.
6. Балахонова О.В. Удосконалення обліку постачань на основі побудови моделі партнерства. *Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки»*. 2015. Вип. 3. С. 816-820.

7. Гріщенко І.В. Види інвестиційно-інноваційної політики підприємств України. *Науковий вісник ВКІ «Економіка: сучасні проблеми та перспективи розвитку в кризових умовах»*. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля». 2014. С. 82-84.

8. Гріщенко І.В. Розвиток підприємств України на основі проектування інвестиційно-інноваційного потенціалу. *Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності: зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю*. 9 квітня 2014 р. Вінниця: ВННІЕ ТНЕУ, 2014. С. 248-250.

9. Гріщенко І.В. Методи розвитку технологічної бази інноваційно-орієнтованих підприємств. *Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів: зб. наук. праць*. 2017. Вінниця. Т 1. С. 47-49.

10. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Економічна сутність грошових коштів підприємства. *Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів: зб. наук. праць*. 2017. Вінниця. Т 1. С. 25-27.

11. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Система забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. *Шляхи активізації інноваційної діяльності в освіті, науці, економіці: зб. наук. праць*. 2016. Вінниця. Т 1. С. 145-147.

12. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Методологічні аспекти контролю грошових активів та дебіторської заборгованості. *Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. наук. праць*. 2018. Вінниця. Т 1. С. 153-155

13. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., Бондар І.М. Основні завдання аналізу та оцінки доходів підприємств. *Подільський науковий вісник*. 2017. № 4. С. 19-23.

14. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., Васалатій О.М. Методика фінансового контролю запасів підприємств. *Подільський науковий вісник*. 2017. № 4. С. 23-26.

15. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., С.В. Канівець Методика аналізу заборгованості підприємств. *Подільський науковий вісник*. 2017. № 4. С. 26-31.

16. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., Кравець В.В. Фінансовий контроль в системі управління трудовими ресурсами підприємства. *Подільський науковий вісник*. 2017. № 4. С. 118-122.

17. Балахонова О. В. Регіон: аналіз і управління процесом розвитку. Вінниця: Вінницька газета, 2011. 395 с.

18. Балахонова О. В. Современные особенности формирования организационной культуры. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2011. № 25. С. 29-36.